

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMÚ HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felolós szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kladóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint számíthatnak.

A községi vízvezetékéről.

I.

Egészségügyi, köztisztasági- és közszerépítészeti intézmények létesítése éppoly nélkülözhetetlen feltételei egy község fejlődésének, mint a közművelődési- rendszert- és közgazdasági alkotások. Ezek együtt véve töltik ki hasznos és értékes tartalommal a községi élet keretét. Mindezek együttlve adják meg a község kulturális jellegét.

Petrozsény község közönsége, ettől a tudattól indítva létesítette és tervezi a közalkotásokat, arra törekedvén, hogy a lakosok jogos igényeinek lehető kielégítése mellett az államélet szervezetében mint közhasznú tényező megfeleljen missziójának. Mert elvitázhatatlan, hogy országos érdeket érintő fontos feladatok teljesítésének kötelessége hárul reá földrajzi fekvésénél, lakosai foglalkozásánál s elfoglalt pozíciójánál fogva.

Igaz, hogy súlyos megterhelhetőség nehezül ezzel a község polgáira, de a saját jólétünk és közérdek szempontjából az áldozatok meghozatala elől kitérni nem lehet.

Ez a józan gondolkodás érlelte meg a község minden rétegében azt az elhatározást, hogy a legfontosabb közszükséglet kielégítéséről, a vízszükséglet biztosításáról gondoskodjék. Erre tekintettel készítette el a képviselőtestület a köz-

ségi vízvezetési tervezetet, melynek keresztülvitele érdekében május hó 5-ére tűzte ki a vármegye alispánja a helyszíni tárgyalást.

Annaira fontos, olyan kiváló horderejű a községi vízszükséglet ellátásának kérdése, hogy a vízvezetési tervezet beható ismertetésével a méltán érdeklődő közönséget az alábbiakban tájékoztatni nagyon is indokoltnak és időszerűnek tartjuk.

Petrozsény község vízzel való ellátásának kérdése már évek során át foglalkoztatja a község közönségét, azonban annak megvalósítása főképpen a tetemes költségek miatt nehézségekbe ütközött. De az érthető érdeklődés felszínre tartja, sőt az előintézkedések is megteremtették annak, hogy a tervezett községi létesítmények keretében a vízvezeték is lehetőleg megvalósítható.

Igy merült fel a kérdés, hogy nem lehetséges-e a községet források, vagy tiszta patakviz bevezetésével vízzel ellátni, ily értelmű helyszínvizsgálódások és műszaki felvételek után lett a tervezet elkészítve.

Mielőtt a vízműtervezést részletesen ismertetnénk, megemlíjük, hogy természetes eséssel levezethető patak vízfolyásánál, vagyis olyan vízmű tervezéséről, amelynél a vizet nem kell géperő alkalmazásával emelni, a helyszíni tanulmány tehát csak azon helyre terjesztett ki, mely magassági fekvése folytán ily műhöz igénybe vehető. Ily hely, amely számbavehető, tiszta patak vízmennyiséget szolgáltat, csak egy van, és pedig ott, hol a Zsiec-patak a sziklaszorost elhagyva, a Zsiec-völgyébe kijön.

A tervbe vett helyen felül lakható részek nincsenek, mert a patak a forrástól kezdve oly sziklaszorosok közt folyik, hogy ott nem csak ember, de állat sem tartózkodhatik és így tulajdonképpen mondható, hogy a víz közvetlenül a forrásánál lesz felfogva, tehát fertőző, vagy tisztátalan anyagok bejutása ki van zárva.

A vízmennyiségre nézve, megjegyezzük, hogy 200 másodperc liternél kisebb vízállás nem észleltetett, tehát a vízbőség olyan tetemes, hogy Petrozsény vízszükségletét beláthatatlan időnkig képes lesz fedezni.

A patak vize, mely a magyar Zsily folyóba ömlik, kezdettől, végig ipari, vagy más gazdasági célokra nem használtatik, úgy hogy a Petrozsény község részére szükségelt vízmennyiség elvezetése által magánérdekek nem sértenek.

A képviselőtestület által a tervezet és költségvetés elkészítésével megbízott Fried- és Adorján budapesti építész mérnökök számítása szerint Petrozsény a külterületekkel együtt 1500 lakossal bír ez idő szerint. Minden támaszható igény kielégítésére fejenként és naponként 70 liter viz lett számításba véve. Ily módon a napi vízszükséglet mintegy 1000 m³, ami megfelel 11 másodperc liternek. Azonban a vízvezeték nem terjed ki a Magyar-Zsily folyón túlfekvő részekre is, úgy hogy tulajdonképpen és jelenleg csak 9000 lakost kell számításba venni ami megfelel 6.94 másodperc liternyi víznek.

Tekintettel a község várható nagobbmértű növekedésére, már most 11 másodperc liter bevezetése vétetett tervbe, úgy, hogy a lakosság mintegy megkétszereződjék, anélkül, hogy a vízművet ki kellene bővíteni.

Ezt a vízmennyiséget a tervszerinti foglalat után 125 milliméter belsőátmérőjű tokos öntöttvascsővezeték vezeti a község határába, egy magaslaton létesítendő vízműdencébe.

A vízműdencéből 200 milliméter belsőátmérőjű tokos öntöttvas csővezetékén át jut a víz a csőhálózatba, mely a belterület nagy részére kiterjed.

Általánoságban ezeket előre bocsátva, a vízmű részletes ismertetése a következő.

Petrilla község határában, ott, hol a Zsiec-patak a sziklaszorostól kilép a vízszin emelésére, illetve vízgűjtés céljából a sziklaszorost előtt egy 1.00 m. magas

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

A virágáros leány.

— Ibolyát vegyenek! Az első ibolyát!

Minden nagyobb városban e felszólítást halljuk uton-utfélen e hónapban. Szívesen veszi a közönség a tavasz hírnökeit finom illatukért, szép színükért.

Egyik nagyobb vidéki városában egy magas, karcsú, alig 17—18 éves leány halad az új tavaszi toalettikben diszkelkedő, bájosan mosolygó hölgyek és vicszolódnak udvarolható urak közt, virágait kínálva. Számos vevője akad, de sok bámulója is. Itt-ott csintalan megjegyzést tesz egy világfi a leány fiatal szépségéről.

Valóban szép! Amint egy kapuba huzódva, elvonul a sokaság közül, láni csak igazán, mily különös báj ömlik rajta végig. Ovál arcá halvány, vonásai finomak, szépek; szeme, az a lázasan égő fekete s em, az ő szomorú tekintetével, gyönyörű. Dus fekete haját két hosszú fonatba fonta, ruhája egyszerű, kopott gyászruha, s mégis kiválóan emeli szépségét.

Bánatosan néz az előtte elhaladó jókedvű emberekre. Most két divatosan öltözött hölgy jön egy utárságában, élénken beszélve, nevetve. Megpillantják. A férfi kissé visszahökken, majd szemtelen mosolylyal közelít feléje. Minden hölgynek egy csokrot, szép baba, szól és a leány arcához nyúl. Ez büszkén elfordul, a hölgyeknek átadja a csokrokat, amelyekért a pénzt lába elé dobja és nevetve elmennek.

Két nagy könyvespár gördül végig a leányka arcán, zokogva huzódik belébe a kapualjba, nem sejtve, hogy ezt a jelenetet végignézte a ház ablakán kinéző fiatal

szőke asszony, aki most alig 6 éves kis leányát kézen fogva lejött a kapuba s a síró leányt nyájasan megszólítva, kér virágot.

— Mamuskám, sugja a kisleány, ez a néni sirt, vedd meg az összes virágait.

— Nem bánom, mondá mosolyogva a fiatal Váradyné. Ő volt az, a város egyik leghíresebb orvosának, Várady Bélának az ünnepelt szép felesége.

Még a kisleány kőtenyébe rakta a virágokat, több katonatiszt jön nagy jókedvvel. Váradynét meglátva, hajlongva, bókolvá beszélgetnek vele néhány szót, aztán jsmét távoznak. Az egyik ügyetlenül megfordulva, sarkantyújával beleakadt a virágáros leány ruhájába és abból egy darabot kihalított. Pirulva kér bocsánatot és mentegetődik. Még egyszer «Pardon» és eltűnik.

Felsohajt a leány: «Az utolsó ruhám volt!» Sajnálkozva hívja fel Váradyné a lakására, hogy a szoknyáját javítsa ki. Miközben a leány ügyes, gyors kezekkel hozza helyre ruháját, a fiatal asszony kérdéseket intéz hozzá. Végre így szól:

— Mondja csak kisasszony, miért nem keres magának jövedelmezőbb, tisztességesebb foglalkozást? Itt minden szemtelenségnek ki van téve az utcán, láttam az előbb is.

— Nagyságos asszony, — válaszol szelid hangon a leány, — már 4 hónapja, hogy drága, jó atyám meghalt és még maig sem találtam állást. Utoljára ehhez kellett nyulnom, hogy éhen ne vesszek.

— Nekem sok ismerősöm van, talán segítségére lehetnek, ha hajlandó lenne, vagy házikisasszonyi állást elfoglalni. Hagyja itt címét és nevezze meg magát.

— Nagyság! jó hozzám! Nem tudom, mivel érdemeltem meg jóakarátát, de ha valakihez ajánlana, örökök

hálás lennék és biztosítom, hogy nem vallana szegényt velem. Ami a képességeimet illeti, négy polgárit végeztem. Neve Molnár Vilma, árva vagyok 4 hónap óta. Lakásom nincs, hanem egy kertész adott ideiglenesen egy kis kamarát és ezért cserébe virágit árulom.

— Molnár, Molnár — töprenkedik Váradyné — talán rokona önnek a nemrég elhalt Molnár József ügyvéd?

— Atyám volt! szól halkan a leány.

— Szegény leány, mondá részvételtjesen a fiatal asszony, s kezeivel meg-megsimogatta a leány arcát. Hát hogy lett maga virágáros leány?

— Egyszerű, mindennapi szomorú történet az. Novemberben kiűnt voltam atyámmal a temetőben, anyám sírjánál. Akkor panaszkodott először atyám rosszullétéről; ez többször ismétlődött, míg végre egy erős hűdés ágyba döntötte. Két hétig küzdöttem a halállal, éjjelnappal egygyé téve és mégis, mégis elvitte. A temetésre és az utána következő pár napra nem emlékszem.

Talán három napra rá megperdült a dob házunk előtt. Eladtak mindent. Atyám betegsége, temetése az utolsó is felemészítette. Ott álltam az üres lakásban, elhagyatva, árván, szegényen. Csak a legszükségesebb ruháimat, fehérneműmet tarthattam meg. Esteledett és nem volt hová hajtsam le fejemet. Összeszedtem minden vagyonomat, mely egy csomagból és talán 8—10 forintból állott, elindultam barátnőmhöz, hogy nála néhány napra szállást kérjek, míg valamilyen álláshoz jutok. Éppen vacsoránál ültek, mikor beléptem. Nem tetszett nekik. Azt láttam arcukról. Vendégeik is voltak, helyük kevés volt. Barátnőm átvezetett a másik szobába. Alig csukódott be az ajtó, már hallottam is mérges megjegy-

duzzasztó gát tervezetik, mely portland — cement — betonból készülne. Ily módon egy 1.00 m. magas vízszilopot kapunk, mely előreláthatólag a téli időszakban a nálunk tapasztalt legnagyobb fagyoknál is fenéig befagyni nem fog és így a vízmű esetleges nagyfagyoknál is akadálytalanul fog működni. Ezen vízgőjtő fölőse víze, azaz a jelenlegi vízmennyiség 0.98 része részben, mint a gát alján hagyott nyíláson fog a jelenlegi patak medrében tovább vezetetni. A gát aljában elhelyezett nyílásnak az a célja, hogy a víz a téli időszakban a jég alatt is mozgásban maradjon. Ezen nyílás szükség esetén egy kőlappal elzárható.

A gát mögött 4.0 m. hosszúságban és a patak szélességében a talaj 1.50 m. mélységben ki lesz emelve és ezen gödörben 4 drb. 150 mm. átm. lyukasztott acélsző elhelyezve, melyek kavicscsalvóló betemetésük által durván szűrt vizet a gát melletti vízgőjtő aknába szolgáltatnak. Ezen betonból készült 3.0 m. széles, 3.0 m. hosszú és 4.0 m. mély akna egyszersmind a vízmű kezdetét képezi.

A vízgőjtő aknából, mely hácsosvasakkal és vasfóddal van ellátva visszavezetetik a patakba. A táv, illetve a külvezeték, azaz a szolgálati medence és a vízgőjtő közötti 125 mm. átm. 7840 m. hosszú tokos öntöttvascsővezeték, szintén itt veszi kezdetét és befolyásánál egy 400 mm. hosszú és 125 mm. b. átm. onozott vörösréz szűrőkosárral van ellátva. Egy az aknában elhelyezett tolózárral a vízbefolyást el lehet zárni.

Költség takarítási szempontokból egyelőre finom szűrő nem tervezetik, mert a Zsiec-patak, úgy mint a legtöbb hegyi patak is, az év legnagyobb részében tökéletesen tiszta, ihaó vizet, szolgáltat, szűrésére tulajdonképpen szükség nincsen. Ha a víz esőzések után zavaros is, úgy a tisztáltság nem oly nagymérvű, hogy azt a tervezett 1.50 m. magas kavicsréteg megne szűrné. Természetes, hogy ezen kavicsréteg felső része időszakonként tisztítandó.

Ha azonban idővel bebizonyulna, hogy a tervezett természetes durva szűrés nem megfelelő, úgy bármikor a szolgálati medence közepében egy mesterséges finom szűrőt fel lehet állítani, anélkül, hogy azért a vízművön változások válnának szükségessé. Vízfogaló műtárgyatól Petrozsény részére szükséges vízmennyiséget 125 milliméter tokos öntöttvas csővezeték vezetí Petrozsény határába, a községtől 400 m. távolságban egy 50.0 m. magasabban fekvő dombon létesítendő vízmecencébe.

A csővezeték 1.50 m. takarással fedtetve a Zsiec-patak völgyében haladna lefelé Zsiec községrészig. Itt a 3 és 4 km. között, balra kanyarodva átszeli a patak medrét és kijut az ugynevezett volt romai aranymosó helyekre. Ezeket szelve elérí 4 és 5 km. között a hegyoldalt és majd jobbra kanyarodva azon halad a 6 km.-ig, hol a hegytetőre jut és ezen megy tovább a 7 km.-nél elhelyezett nyomás csökkentő aknába. A nyomáscsök-

kentő aknától kezdve a medencéig a csővezeték már csak 100 milliméter b. átm. és a Petrozsény felőli hegyoldalon haladna lefelé a vízfoglalástól 7840 m. távolságban tervezett medencébe torkolna.

A csővezeték így majdnem mindenütt patak, vagy ut mentén, vagy külalattalan területen halad végig és egyúttal a legrövidebb útvonalon a vízfoglalás és Petrozsény között.

Közben is úgy, mint azt a terepviszonyok kívánják, 10 darab légszelep és 9 drb. iszapfogó vétezt fel. Az iszapfogók 80 mm. b. átm. lecsapoló vezeték és tolózárból állanak.

A csővezeték legmagasabb pontján, azaz a 7 km.-nél egy nyomáscsökkentő akna tervezetik, melyben a vízszin magasságát függője 728.56 m.

A fentiekben vázolt csővezeték vízzállító képessége, amennyiben a csővezeték átlagos esése a vízfoglalástól a szolgálati medencéig 1%, 11 liter másodpercenként, azaz naponként és 24 óránként 9504 hektoliter.

Az említett 100 mm. be- és 200 mm. elvezető csővön kívül a medence 100 mm. tulofyási és 115 mm. lecsapoló csővezetékkel lesz felszerelve.

A medence, bejárata előtt betonlépcső, a tolózárkamra beboltozva van tervezve a tolózárak kezelése kézi kerekek alkalmazásával történik és hogy a tolózárakhoz lejtésszűk, hácsosvasak alkalmaztatnak. A kezelőkamra megvilágításáról két ablakkal, a medence szellőztetéséről 8 drb. szellőző kürtővel, valamint a medence tervezett feltöltésével a medence vízenek állandó hőmértékéről van gondoskodva.

A medence összes falai vasbetétes portlandcement betonból készülnek.

A szolgálati medencéből a vizet 200 mm. b. átm. tokos öntöttvascsővezeték vezetik a községbe. A főútcán a csővezeték elágazik és pedig Livazény felé 150 mm. b. átm. és Petrilla felé 125 mm. b. átm. A többi utcákban az elosztó vezeték 100, 80, 60 és 50 mm. b. átm. mértőjűek.

A csővezeték keringési rendszerben tervtervetvén minden ponton két oldali vízzállítás lép föl és bármely ponton kivett víztömeg az egész csőhálózat vizét megmozgatója, — kivéve egyes utcák végpontjait. — A csővonalban a víz tehát állandóan mozgásban van. A holtágak végein tüzscapok helyeztetnek el, hogy ezeken a helyeken az illető holtág öblíthető legyen.

Petrozsény határában egy erdőcskében van tervezve a szolgálati medence.

A medence kezelőkamrájának homlokfala a községgel szembe néz. A 125 mm.-es csővezeték a kezelőkamrán át, tehát elől lép a medencébe.

A medence 50000 m³ hektoliter űrtartalomnak van fölvéve. Jelenleg, midőn a község naponként csak 6000 hl. vizet igényel, kissé bőmértetűnek tűnik fel, de szükséges már most ilyen medencét tervbe venni, a jövőre való tekintettel.

Jelenleg, ha a külső vonalat bármely okból el kellene zárni, a község a medencéből 22 órán át és a teljes vízzükségletét fedezheti.

A medence építését szükségessé teszi azon körülmény, hogy a község vízfogyasztása a napszakok szerint változik. Délben vagy reggel több vizet fogyasztanak, mint amennyit a külső vezeték szállít és ekkor a hiányzó vízmennyiséget a község a medencében tartott vízmennyiségből kapja — a vízmozgás a medencében sohasem szünetel, még abban az esetben sem, ha a község vizet nem fogyaszt, mert akkor a medencébe jövő állandó vízmennyiség a tulofyási csővön távozva tartja mozgásban a medence víztömegét.

A medencéből a vizet 200 mm.-es csővezetékkel vezetí a községbe a jövőre való tekintettel.

A medence, mely vasbetétes betonból készülne, két szakaszos. Mindegyik szakasz önállóan is működhetik, a mi a medence tisztítása miatt szükséges. (folyt.)

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Eljegyzés.** Vitályos Béla soborsini m. kir. államvasuti hivatalnok f. hó 20-án eljegyezte Petrozsényben Varjassy Gizike urleányt.

Halálozás. Kora-sirba hervasztott a halál fagyos lehelete egy kedves, művelt, szép leányt. Alig virult a megsemmisülés zord szele letörte az ékes virágot és a kegyetlen végzet annyi megpróbáltatás, mérhetlen vesztesség után a megtört apára újabb csapást mért. Az orvosi tudomány, a gondos ápolás, a légváltás, mind hiába volt. Pelger Emma sorsán nem volt igralom írva. Elköltöztött oda, ahová oly sok fiatal életet juttat a sorvadás. A földi kin homálya ráborult a bájós arcra s rövid élet és hosszú szenvedés után folyó hó 22.-én délután kivitték a temetőbe, amelynek csöndes birodalmában nincs fájdalom, nincs hiú remény. A megdöbentő ridég valóságát, a földi lét megsemmisülését hirdeti ott eggyel több siríjjal. A szeretetnek, a kegyeletnek virágaiból koszorút s csokort helyeztek koporsójára:

Peccol Ferenc — Für din liebe Emma; Emmának — Ilka és Béla; A kedves testvérnek és sógorónak — Ödön és Vilma; A Schulek család — Emmuskának szeretettel; Barátságunk jelül — Polgár és neje. Szeretett jó Emmának — a bánatos apa; Emmuskának — Kósabácsi, Gizanéni; Nyugodj csendesen! — Barátnőd; Léna; Feledhetetlen barátnőnek — Szidi.

A gyászszertartást Kósa Mihály református lelkész végezte, megható könyörgéssel bocsátá utolsó útjára a megsiratott urleányt, kit Petrozsény és vidékének nagyszámú értelmisége könyvezve kísért örök nyugvóhelyére. A gyászokcsira helyezett koporsó mellett: Schulek Márta, Rotter Mariska, Wagner Szidi, Sztánka Léna, Huth Greiti, Bone Ágnes urleányok fehérbe öltözve az egyik oldalon s a másik oldalon feketébe öltözött ifjak: Tribusz Aladár, Rotter Antal, Rotter János, Rotter Béla, Petrásics Lajos, Sztánka Szilárd haladtak. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentéssel tudatta vesztességét: Alólirottak megrendült kebellet, őszinte, mély fájdalommal tudatják, hogy a felejtethetlen kedves gyermek, a szerető és szeretett testvér, az önzetlen sógor, jó rokon Pelger Emma, Terézia, Erzsébet folyó hó 21.-én reggeli fél 5 órakor, életének 19-ik évében, hosszas szenvedés után megszűnt élni. A halál csak a romlandó testet ragadta el, de nemes lelke örökké élni fog az örökléthonában, kedves emléke élni fog szíveinkben. Drága halottunk hült tetemeit folyó hó 22.-én d. u. fél 5 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a helybeli temetőkerthe örök nyugalomra helyeztetni. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Petrozsény, 1908. évi április hó 21.-én. Pelger Mihály ev. lelkész mint édasapa. Pelger Piroška férj.: Bárdi Ernőné, Pelger Vilma férj.: Szakács Ödön, Pelger Ilka férj.: Kopeckzy Béláné mint testvérek. Bárdi Ernő ev. lelkész. Szakács Ödön főgymn. tanár. Kopeckzy Béla b. társulati hivatalnok, mint sógorok. Több közeli és távoli rokon.

— **Hirtelen elhalálozás.** F. hó 23-án Kontz Gyula táblabíró a dévai kir. törvényszék bírása Sárdon, ahol rokonai meglátogatásán volt, hirtelen meghalt. Kontz Gyula törvényszéki bíró halála meggyeszte nagy résrvét keltett. A hunyadmegyei magyarság, a bírói kar, a dévai társadalom sokat vesztett az elhunytban.

— **Husvétii ünnepek** hangulata az elmúlt hét folyamán észlelhető volt annál is inkább, mert a görög szertartású keresztények nagyhete és az izraeliták husvétja a héten volt. A három napra terjedő román-husvét ma kezdődik s remélhetőleg az időjárás kedvezőbb lesz, mint a róm. katolikusok és protestánsok főünnepén, amidőn borongós, esős és hűvös idő volt.

zéseiket. Felajánlották, hogy kérem meg a cselédek, szorítsanak helyet a cselédszobában. Istenem! ha szegény atyám ezt hallotta volna, hogy az ő egyetlen leányát alig türik a cselédszobában. Feltámadt bennem a büszkeség. Visszamentem, megköszöntem szíveségüket és azon ürügy alatt távoztam, hogy még egyet-mást ott-hon hagytam. Elmentem. Ismét kúnn álltam az utcán, este volt és nem volt lakásom. Én, az elkényeztetett gyermek, kinek minden kívánságát teljesítették, árván, elhagyatva mindenkitől állottam itt a világban. Zokogva, sirva húzódtam egy kapualjba. Egyszerre egy kéz húzta el kezemet. Az öreg kertész volt, aki szomszédunkban lakott. Szegények voltak, de jó emberek.

— Jöjjen kisasszony — szölt hozzám, — a feleségem várja már! Ne sirjon, majd segít a Isten.

Vele mentem, szegényes vacsorájukat szívesen osztották meg velem, kis kamarájukat is átengedték nekem. Kerestem, de nem kaptam állást, tél volt, a pénzem elfogyott. Az öregek alig kerestek valamit. Hozzájuk is beköszöntött a nyomorúság. Nem maradt más hátra, elmentem virágot árulni. S kerestem legalább annyit, hogy a szegény jó öregeknek ne essem terhükre. De sok sok keserűséggel, bánattal járt ez a kenyér. Ott, hol én azelőtt vídaman sétálgattam atyámmal, most alázatosan kell kérem, hogy virágátnat megvegyék.

Hangja megcsuklik, sirva hajítja le fejét a szék támlájára. Váradyné gyengéden simogatva vigasztalja. De fejét rázza a leány: — soha, nagyságos asszony, soha se lesz ez jobb. Mindenki elhagyott, még a jegyese is.

— Hogy-hogy, há: önnek jegyese is volt?

— Ha nagyságos asszony láta az előbb azt a két hölgyet azzal a fiatal emberrel, ki oly szemtelenül közeledett hozzám, az a vőlegényem volt, a hölgyek pedig a barátnőm és anyja. Hogy megismertek, azt észrevettem; de hogy az, ki úgy szereti egykor, vagy legalább úgy mutatta, így jöjjen felem, azt soha sem hittem volna. Elhagyott, meri szegény lettem. Ez nem volt jellemes, de ezt inkább elűrtém; azonban, hogy ő

egyszer ily ajánlattal jöjjen hozzám, ezt még álomban sem hittem volna. Amíg atyám élt, ő volt a világ legudvariasabb, legkedvesebb vőlegénye. A temetésen utójára az. Mikor az öreg kertésznel voltam már vagy egy hete, fölkeresett újra, de már egészen más volt. Először pirulva, hebegve akarta nekem megmagyarázni, hogy ily körülmények közt már nem lehet szó házasságról, mert hát neki pénzre van szüksége.

Még beszélt egy ideig, míg végre kibökte, hogy ő szeret és én szép leány vagyok, hát nehezére esik lemondani rólam. Elég szép jövedelme van; ha kedvese lennék, hát mindent megtenne értem. Barátnőm gazdag leány, őt feleségül venné, de szeretni csak engem szeretne. Hiszen mi sors is várna reám, nyomorogva, szegényen élni, nem az én elkényeztetett személyemnek való.

Eddig hallgaltam, de aztán kitört belőlem a keserűség; ily gyalázatos gazság ellen fellázadt lelkem, szívem és eszem. Nem tudom, miket mondtam neki, de kemény szavak voltak, amelyekkel örökre elutasítottam. Azóta nem ismerem; bár találkoztunk néha és ő közeledik is felem, de még soha se méltattam szóra. — De én nagyságos asszonyom, feltartom itt fecsegéseimmel. Bocsáson meg, de oly jól esett látnom, hogy van még nemesen gondolkozó ember is. Köszönöm szíves jóindulatát; egy reménységűre van ísmét életemben, kibékültem az emberekkel és a világgal.

Váradyné kezén még ott volt a két könyvessepp, mely a leány szeméből hullott le, miáltal kezét megcsókoltá, mikor férje hazaérkezett. Sokáig beszélnek, tanakodnak és végre örömtelten egyeznek meg.

Alig esteledett, mikor a külváros egyik kis kertészháza előtt kiszál Váradyné. Kopogtat és egy jóságos arcú öregasszony nyit neki ajtót.

— Ithon van Vilma kisasszony? kérdi a hölgy.

— Igenis — volt a válasz.

Félóra múlva Vilma elbucszik az öregektől, elmegy, hogy Váradynéknál mint bonne, vagy jobban mondva, mint kedves családtag legyen új és állandó otthonot. Isten kísérje lépteit szegényeknek.

Élta.

— **Elnapolt táncvigalom.** A petrozsényi m. kir. szénbányásziskola növendékeinek táncmulatsága, közbejött akadályok miatt folyó hó 26.-ikáról május hó 2.-ig elhalasztott.

A rendezőség.

— **Sajtópör.** Lapunk munkatársának, Károlyi Lajosnak egy régebbi lapszámunkban megjelent újdonságért sajtópöre volt a dévai kir. törvényszéknél. Az ügyet a napokban tárgyalta a törvényszéki vádtanács, melynek kapcsán munkatársunkat felmentette a vád alól.

— **Műkedvelői előadás.** A vulkáni ifjúsági egyesület vezetősége husvét második napján rendezte az első műkedvelői előadását a tagok szorgalmas részvéte mellett. A bányagazgatóság által ajándékozott színpadon, remek, szép színpadi díszletek között folyt le az előadás, amely kell, hogy a tagokat a legnagyobb mértékben buzdítsa az önművelődésre. Az a nagyszámu és előkelő közönség, amely részt vett az első előadáson, a legteljesebb mértékben méltányolta a szereplőknek nemcsak szorgalmát, de rátermettségét is. Nagy mulasztást követnénk el, ha bővebben meg nem emlékeznénk az ifjúsági egyesület nagyszerű első szerepléséről. Mindenek előtt a hölgyeket kell megdicsérnünk. Kiss Sarolta urleány olyan átgondolt és természetes alakítást produkált, ami ritkaságszámba megy műkedvelőnél. Reméljük, hogy többször fogjuk élvezni kellemes játékát. Erdély Irma urleány előkelő megjelenésével értelmes és kifogástalan beszédével kitűnő társalgónak bizonyult. Erdélyi Ida törül-metszett szobalánya nagyon jó volt s Pfeiffer kisasszony egy kis, de ügyes szerepben jeleskedett. Az urak közül Gabriel József valóságos színésztehetség. Maszkban és előadásban remekelt. Berkovits Mór négybácsiján a közönség pompásan mulatott. Azt gondoljuk ennél jobb kritikát nem is lehetne mondani. Rác Ernő doktorját mint kifogástalant kell megemlítenünk. Egy pompás, apró vigjátékban látuk ismét a Hodossy párt és Oprisa-Anna kisasszonyt. Mindhárman ismerőseink már s teljesen otthonosak a színpadon. Jobban megélt az a kis vigjáték alig lehetne, oly biztos kézzel voltak tartva a szerepek. De jusson az elismerésből Vass igazgató-tanítónak is, ki szívesen tárazott a siker érdekében. Mint halljuk, pünkösdre ismét készülnek egy műkedvelői előadással, amelytől még nagyobb sikert várnak a szereplők. Mindenképpen örülünk a hírek és méltatni fogjuk annak idején az ifjúsági egyület nemes munkáját. Meg kell említenünk, hogy az előadás után tánc volt, amely a legnagyobb jókedvvel folyt a reggeli órákig. A négyest 30 pár táncolta. A jövedelem, mely meghaladja a 260 koronát a színpadi felszerelés beszerzésére lesz fordítva.

— **Könyvtár adományozás.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium a vulkáni ifjúsági egyesületnek egy 100 kötetes könyvtárt ajándékozott s költséget egy könyvtárszékény felállítására. Az életrevaló egyesület ekkénti gyarapodását örömmel látjuk. A petrozsényi népkönyvtár gyarapítására ugyancsak 100 kötet értékes művet küldött a miniszterium.

— **Félelemből a halálba.** Rusz Izidor sárdi illetőségű 20 éves mészáros-tanoncz szalonát lopott mesterétől Csucs Márkuczól és a büntetéstől való félelemből felment gazdaja lakásának padlására s nadrag-szíjára felakasztotta magát. Csodálatos, hogy lába a padlás boltozatot érte és az életösztön akkor sem ébredt fel benne, amidőn fuldokolt. Előre hajolva és talpon állva holtan találták. A megélt vizsgálat az önakasztás tényálladékát konstatálta.

— **Mi történt az éjjel?** Vulkánban, csütörtökön éjjel, a színházi előadás után két színésznőt megtámadott az uton három — eddig még ismeretlen — alak. Az egyikőt elvették 14 koronányi pénzét, a másikat pedig dorongokkal agyba-főbe verték. Az emberek, akik a sikoltozásra oda érkeztek azt mondják, hogy a támadók vulkáni zsidók lettek volna, akik egy előbb történt incidensből folyólag másokat akartak ilyen radikális módon megfenyíteni. Nagyon valószínű is a dolog, mert lehetetlen, hogy három férfi, két védtelen és gyanútlanul haladó nőt az utcán minden ok nélkül, csupán kedvtelésből összeverjenek. A csendőrség nyomoz.

— **Betörés a megyeházán.** Folyó hó 7.-én az éjjeli órákban vakmerő betörést követtek el a vármegyeházán. A betörők Kontz Aladár igazgató hivatalos helyiségebe törtek be, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy a gyermeklaga helyi rendezősége által összegyűjtött pénzt elemelhessék. Ez szerencsére nem sikerült, mert az adományokat nem ott tartották. A betörők elvittek egy pár kopott, irdai dolgozó kabátot, meg egy fizetési könyvet. A sikertelen betörés tetteseit nyomozza a rendőrség.

— **Gyilkosság.** Marzsineán Dumitru petrillazsiei lakost Petrozsény és Petrilla között folyó hó 21.-én reggel vérbefagyva találták a játszó gyermekek egy félre eső hegy szorosban. Vett értesülés után a csendőrség nyomban a helyszínre kiszállott és kihallgatta az eszméletre tért sérültet, aki elmondta, hogy felesége azon ürügy alatt, hogy egy bányászhoz kíséje el, kicsalta a hegyek közé és a szorosban rejték helyéből előugrott Tinke József zsieci legény s hátulról fejével nyakán és fején halálosan megsebesítette. Tettest a csendőrség nem kerithette még kézre, megszökött. Marzsineán tagadja férje állításával szemben, hogy Tinke Józseffel bűnös viszonyt folytatott s annak merényletéről előzetesen tudomással bírt volna. Marzsineán Dumitru nyakát a fejzecsapás félig kettészelte s háromnapos szenvedés után meghalt. A gyilkost a csendőrség erőiesen nyomozza.

— **A községi jegyzők nyugdíj-ügyében,** az érdekelt jegyzőket régóta foglalkoztató kérdésben a belügyminiszter következőleg döntött: 1. Ahhoz, hogy a nyugdíjintézet tagjai már 35 évi szolgálati idő után teljes, vagyis utólagja élvezett, beszámítható egész javadalmazásuknak megfelelő nyugdíjra tarthassanak igényt, a belügyi kormány hozzá nem járulhat. Ezzel szemben teljes megnyugvást nyújthat a belügyi kormány hozzájárulása ahhoz, hogy a rendszeresített állásra élethossziglan megválasztott segéd jegyzők szintén fölvélessenek s a nyugdíjintézet tagok segédjegyzői minőségben eltöltött szolgálat ideje megfelelő föltételek mellett beszámíttassék. 2. Nem járulhat hozzá a belügyminiszter egyes törvényhatóságok olyan irányú szabályrendeleti intézkedéséhez sem, amely a községi jegyzők magánmunkálataiból származó mellékjövedelem bizonyos átlagának a nyugdíj alapjául szolgáló javadalmazásba való beszámítását célozza. 3. A harmadik kérdéssel, a milléniumi évnek a nyugdíj szempontjából kétszeresen, sőt háromszorosan nagy beszámításával szemben a belügyi kormány szintén elutasító álláspontra helyezkedett. Azoknak a törvényhatóságoknak nyugdíjszabályzatai, amelyek a milléniumi időnek többszörös beszámítását már eddig is jogerősen biztosították, természetesen a folyamatban lévő revízió során érvénytelenül hagyatnak.

Színház Vulkánban.

Az élet ilyen. Ki gondolta volna, hogy a mi kis városkánk ennyire jó alkalmára lesz a magyar művelődésnek. Ez évben a második szintársulat kereste fel Vulkánt, hogy a magyar szellemmel a magyar népek hathatós segítségét nyújtson meghódítani egy kis, de értékes tekintetű — magyarságnak. Rabóczy igazgatása alatt 24 tagból álló társulat ütötte fel festett birodalmát azon a helyen, ahol évről-évre jobb és jobb lesz a tér a megélhetésre, mint a szellemi élet továbbfejlődésére. Nem tudjuk, anyagiilag fog-e sikerülni a Rabóczy direktor vállalkozása. Akár igen, akár nem, mindenképpen nyer a Zsilvölgy azzal, hogy gyakrabban keresik fel Thália papjai a mi becses vidékünket.

Husvét első napján kezdték a színészek 12 estére tervezett előadásukat *Felhő Klári*-val, Rátkai pompás koncepciójú népszínművével. Bár bizonyos tartózkodással mentünk a színházba, gondolván, hogy a társulat nem fog a mi igényeinknek megfelelni — mondhatjuk, kellemesen csalódtunk. Az előadás egyike volt azoknak az előadásoknak, amely nem a kiállítás, de egyrészt a kitűnő rendezés, másrészt a pontos keresztülvitel alapján hat. Ugyátszik, színészeink jó erők. Rabóczy direktor kellemesen lepett meg bennünket, mint Istók. Értelmes színészek látszik, épen úgy, mint Mészáros, aki aprólékosan kidolgozott szerepében kitűnő volt. Szombaty (Fátyol Ferkó) szép hangú és intelligens színész, akinek fellépéseit várjuk. Rabóczy négyesen előadott dalait megtapsolta a közönség. A többi szereplőről ma még nem nyilatkozhatunk. Az előadás összevágó és értelmes volt.

Husvét második napján, délután *Gül Baba* ment kis közönség előtt, tulságosan megnyirbálva. A színészek játékáról külön megemlékezni talán fölösleges is. Annyit mondhatunk, hogy kelleetlenül játszottak úgy a hölgyek, mint az urak. Ha megemlíthetjük Antalfy, Mészáros játékéspeégét és a jó humora Szombaty Mújkóját, megteesszük kötelességünket.

Kedden 21.-én *Aranyvirág* elég jó előadásban. Kiemelkedett az összejátekából Szombaty Beppója. Ennek a fiatal színésznek igazán kellemes és elég terjedelmes hangja van ahhoz, hogy ilyen szerepekben otthonos legyen. Beszéd készsége is elfogadható. Rabóczy a fogadásból kedves karikaturát csinált. Kár hogy olykor a karzatnak játszik. Balázs Ilonának nem való a czimszerep. Hangjának nem olyan a terjedelme, hogy szubrett szerepeket jól játszhatna. Lónyai-val előadott táncza azonban értékes volt. Antalfy (tanító) teljes megelégedésünkre játszott.

Szerdán Bisson-nak egyik régen elcsépelet bohózatát adták kielégítő előadásban: a „Válás utjai”-t. A rendezés sokat segített a darabon, dicséretére legyen mondvá a leleményes rendezőnek, Szombatinak, aki különben ma mutatta be magát igen előnyösen mint társalgó színész. Beke Bonivandnéja főappáns. Kovács Rózi Dianája nagyon kedves jelenség. Rabóczy mint Bourganefi kitűnő alakot hozott színre. Ugyátszik, ő a legértékesebb színésze a társaságnak Szombati mellett. Antalfy és Mészáros nagyban elősegítették a darab egyenletlen menetét. Különösen ez utóbbi jeleskedett egy nekirál szerepben. Balázs Ilona ma mintha visszafejlődött volna. Még egyet. A sugó tulságosan megakarja érdemelni a fizetést. Kevés közönség előtt kellemetlen. Kérjük...

Kevésközönség előtt Csütörtökön *Az ördög*-öt. Immár másodszor látogatott meg bennünket Vulkánban ez a misztikus alak. Gondolatunkat róla elmondtuk annak idején. Bár visszatetszést szült bizonyos körökben a vigjátékról közreadott megjegyzésünk, véleményünk nem változott róla. Időközben a tudományos akadémia is igazolt bennünket. Hogy ez a darab csak a nagyobb városok elpetyhűt idegű közönségének való: látszik. A nagy, szenzációs sikerű drámai munka nem tud vidéken közönséget vonzani. Szóval nálunk az erkölcsök még nem — fővárosiak. Hála Isten! A színészek játékára vonatkozólag nem sok jót mondhatunk. Szegényes kiállítás, gyenge szereposztással ment a darab és — nem tetszett. Rabóczy a címszerepben agyonjátssa magát. Tulságosan hangos és a maszkja nem megfelelő. Az aranyról szóló mesét elejtette. János személyesítője kissé megtört alak s egyhangu. A hölgyek nem tudták a szerepeket, ami nagyon kellemetlenül hatott. Ennek a darabnak — ha már előadják — peregni kell. A gyors tempó pedig szereptudást kíván. Lónyai, mint László helyén való volt, csak hogy tulságosan idős maszkot csinált.

V. K.

(Folyt. köv.)

2019—1908. sz. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A hátszegi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Furka József végrehajtónak Sándor Géza és társa végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverést végrehajtónak 340 korona tőke, ennek 1907. január hó 20.-tól járó 6% kamatai 150 kor. 10 fillérben megállapított eddigi, a jelenkérésért 18 kor. 45 fillérben megállapított költség iránti követelése kielégítése végett a dévai kir. törvényszék, a puji kir. járásbíróság területén fekvő s jelenleg a Vajda Zsigmond és neje Nagy Katalin nevén álló petrozsényi 599 számu tjkben a 3 rdszámu 1904 hrszám al. kaszáló és házból Sándor Gézát megilletett jutalékra azaz az ingatlan felerészére 643 kor., a 4 rdsz. 1907 hrsz. kaszáló és udvarhelyből Sándor Gézát megilletett jutaléka azaz az ingatlan felerészére 55 koronában ezennel megállapított kikiállási árban elrendeli s a legübbet igények esetleg becsárán alul is elfogja adatni.

1. Az árverésre határnapul 1908. évi június hó 11 (tizenegyedik) napjának d. u. 2 óráját Petrozsény község házához kiüzi.

2. Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiállási árának 10% készpénzben vagy ovadékos képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság

Hátszeg, 1908. március 4-én.

Hegedűs,
kir. aljbíró.

.. Étkező- és sörcsarnok. ..

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Petrozsényben (fekete) **Junger Simon**-féle házban 1908. évi április hó 18-ikától mindennap lehet jutányos ár mellett reggelit, ebédet és vacsorát kapni, jó konyháról és izléses ételekről, valamint kőbányai sörről kezeskedem. Havi abonenseket is fogadok, pontos kiszolgálás mellett.

Tisztelettel:
Spitzer Ferencz,

2—4

üzletvezető.

Lakás kiadás és ház eladás.

A Kálvárián 3 szobából, konyha, pince és melléképületből álló lakás 600 korona évi haszonbérért kiadó.

Ugyanott 5 szobából, 2 konyha, pince, kamra és melléképületekből álló lakház, örök áron eladó.

Megtudható e lap Kiadóhivatalába.

Ha

az „ÜSTÖKÖS“ kiadóhivatala címére (Budapest V. Szabadságtér 11). 9 (kilenc) koronát beküld akkor:

9 hónapig

azaz $\frac{3}{4}$ évig (ápr. dec.) megkapja a legjobb, legmulatságosabb illusztrált élcapot; azonkívül megkapja

az 1908. jan. 1-óta megjelent számokat köztük az 56 oldalra terjedő

50 éves

jubeliumi számot rendkívül érdekes tartalommal.

Végül megkapja az „ÜSTÖKÖS“

1907. évi

teljes bekötött évfolyamát 600 oldal élc, kép, humoreszk stb. stb.

Csak 9 korona!

Egyetlen alkalom. Ne tessék elmulasztani.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60 1.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

Csakis poloskák ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár:

Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Épület- és butorasztalos.

Tisztelettel felkérem Vulkán és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy építkezés és butorrendelésnél hozzám bizalommal fordulni sziveskedjék, amennyiben legjobb minőségű száraz anyagaimból a legszolidabb és legizlésesebb kivitelben a legjutányosabb áron és legpontosabban készítik: **épület-, butor-, portál,** szóval a faipar körébe tartozó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

SZÜLE JÁNOS
asztalosmester, Vulkán.

7 - 12

Eladó ház.

Petrozsényben, a temető utcában egy 3 szobából, pince, konyha, istálló és udvarból álló lakházamat szabad kézből eladom.

Loy János.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Petrozsényben, a Kossuth Lajos utcában levő

EMKE SZÁLLODÁT

társam, Weisz Jenőnek az üzletből való kilépése folytán mai naptól kezdve egyedül vezetem.

Főtörékvésem leend a jövőben is a n. é. közönség mindennemű igényének megfelelni, miért is továbbra becses pártfogásukat kéri

Sohr Henrik

szállodás.

Sportkedvelőknek.

Eladok egy pár új, valódi angol, nehéz vadászcipőt. 26 koronáért (beszerzési ár 34 korona). Érdeklődők, a kiknek kb. 42-ös lábuk van, irjanak F. F. címre Paulisra, poste-restante és küldjék be talpuk körrajzát.

Eladó háztelkek.

A Malea-utcában lakházak építésére alkalmas több telek szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet: **E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.**

Első petrozsényi könyvnyomda és könyvkötészet

Papir-, rajz- és könyvkereskedés.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen tisztelt nagyérdmü közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkal dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgálják. A kezdett nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szives támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és magánnyomtatványok.

„Petrozsény és Vidéke“ kiadóhivatala.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY.